

Orsovai Hírlap

TARSADALMI HETILAP.

AZ ORSOVAI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség: Korona-út 291.
Kiadóhivatal: Handl József könyvnyomdája.
Megjelenik minden csütörtökön.

Szerkesztő és laptulajdonos:
MIHALIK SÁNDOR.

Előfizetési árak:
Egész évre: 8 korona Negyed évre 2 korona.
Fél évre: 4 „ Egyes szám 20 fillér.
Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal.
Nyilttér soronként 30 fillér.

A pletyka.

Bizonyára olvasták azt a megdöbbentő katasztrófát, a melyet a pletyka egy tisztességes család körében okozott! Avagy talán nem olvasták, ha igen, könnyen napirendre tértek fölötte, más dolgok foglalták le idejüket, elméjüket, s nem értek rá a tragédia fölött hosszabban elmélkedni. Hisz annyi ma a tragédia, hogy ha minden esetben időt szentelnénk, nem érnénk rá saját dolgainkkal foglalkozni.

Pedig ez az „eset“ megérdemli, hogy egy pillanatra megállapodjunk nála és elmélkedjünk, hátha némi tanulságot vonhatunk le belőle.

Az eset Zemplén vármegyében Homonnán történt. Egy derék fiatal ügyvéd kedves, művelt és szeretetreméltó nejét kezdte ki a pletyka, a rossz hír, melyről nem tudja senki honnan jön, de jön, és terjed tovább, szélesebb és szélesebben körben, mindinkább nagyobbá, szörnyűbbé növe. Ott születik a kávé mellett, vagy a theastélyeken, a kunyhókban és szalonokban egyaránt; a piaci kofák és egyszerű mosónők körében éppen úgy, mint a művelt előkelő hölgyek zsurjain.

Az ügyvédné szép, fiatal, fess, művelt, okos és ügyes asszony volt. Mind olyan tulajdonságok, melyek a nőt vonzóvá tudják tenni, melyek alkalmasak arra, hogy körülötte egy kör keletkezzék, mely körnek ő válik közép-

pontjává, lelkévé és mozgatójává is; s talán e kör éppen ő általa és egészséges nézete folytán a társadalomra is kihatással volt, azt helyes mederbe terelte; magasabb ideákat vetett föl előtte s azok megtestesítésére sarkalta az eddig tétlen társadalmat.

E tulajdonságok voltak azonban éppen azok, amelyek fölkeltették személye iránt a gyűlöletet. Talán egy másik hölgy nem tudta az előbbinek magasatos lelke szárnyalását megérteni, avagy hiányzott benne a tudás és képesség azon foka, mint az ügyvédnében; talán féltette a vezető szerepet, mely tehetségesebbnek hiányában addig nála volt, talán irigyelte a nagyobbodó kört, a melyben a vetélytársnő mozgott, s mely rövására napról-napra nőtt; azokat a sikereket, melyeket a társadalmi életben elért. De ki tudja, hogy mik lehettek még az okok, a melyek az igaztalan gyűlöletet kihívták!

Nyílt és becsületes harcban nem lehetett az ügyvédné lebetetlenné tenni, hozzá nyultak tehát a legalábbvaló fegyverekhez, amelyhez csak sötét és nemtelen lelkek nyúlhatnak: a rágalomhoz. S megindult a pletyka! Kelt a rossz hír! Senki sem tudta megmondani, hogy kitől jön, de jött. Oh hisz az olyan nagyon „intim híreket“ csak becsületszóra szokás egymásnak elmondani, s oly könnyen készen vannak a meggyanúsításra. A szegény ügyvédnét is legaljasabb dolgokkal gyanúsították, ami férjes nőt érhet. Persze, el

kellett tőle riasztani első sorban a jó barátinókat, mert hisz „madarat tolláról, embert barátjáról ismerik meg.“ Ki járna egy meggyanúsított személlyel?

A férjnek is megsugták a hírt, ami nejről kering. Természetes dolog, hogy a férj kérdőre vonta feleségét S ha a nő tisztázta is magát, szomorú szívvel látta, hogy a gyanu ott maradt a férj szívében. A nő a gyanúsítást elviselni nem tudta, halálra szánta magát. Utolsó levelében megírta férjének, hogy ártatlan; biztosítja őt, hogy családi életén nem esett folt, tiszta az, mint a lilium; ő megtartá az esküt s hűséges neje volt mindvégig. Ezeket mondja igaz lélekkel, halála órájában. Aztán kiüríté a méregpoharat s elment oda, honnan nincs több visszatérés, ahová el nem hat az aljas emberek nyomorult meggyanúsítása

Megdöbbent-e a kis város társadalma? Megdöbbentek-e azok, akik a pletykát oly készséggel költötték s terjesztették? Avagy talán egy koszorúval vélték le róni soha meg nem bocsájtható bűnüket?

Pedig az esetnek még nincs vége. A férj, kinek családi becsületét a jó asszony oly remekül állítá vissza régi fényébe, nyugodni többé nem tudott. Úgy vélte, hogy az ő gyanuja kergette halálba az asszonyt, az ártatlan asszonyt, az ő szerelmét, boldogságát, mindenét. S egy napon ott találták neje sírján átlótt szívvel

Nem mesét, valóságot írtam! Ime,

TÁRCA.

Egy kis tévedés.

Írta: Gáspárdy Aladár.

Képekkel illusztrálva megjelent a Turista Közlöny I. évi 4. számában.

— Hála az Égnek! Jablanicán vagyunk, a következő állomás Mehádia. Tízennyolc órai utazás után végre kipihenhetjük fáradságunkat a „Rezső udvar“ valamelyik kényelmes szobájában. Amint megérkezünk, rögtön bevágom magamat az ágyba.

— Hohó! Hova gondolsz pajtás? Az úti szennyet előbb le kell, hogy mossuk magunkról. Mindenekelőtt megfürdünk a Szapáry fürdő sós vizében, azután — nem bánom — nyugalomra térhetünk.

— Így még jobb lesz. Most dél van, 2-kor már alszunk. Este 6-ig pihenünk, azután a gyógyterem gyönyörű terraszán vig muzsikaszó mellett, orsovai kaviárral és csernai pisztránggal bevezetett dinert fogyasztunk el, végre 8-kor a gyógyterem sima parkettjén bizonyoságot teszünk arról, hogy a nehézkes hegymászáshoz edzett lábaink ép oly jól megállják helyüket a legkönnyedebb táncokban, mint a legmeredekebb hegyoldalokon. Szinte érzem, hogy lábszáram máris ruganyosabbak, elszállt belőlük a

zsibbadás, alig várom, hogy a fürdői prospektusban oly fényesen hirdetett szalonban egy még ismeretlen szőke tündérral lejtsek.

Már mesézt! Mindig csak a szoknyán jár az eszed. Ne felejtse el, hogy elsősorban turista vagy s nem azért jöttünk ilyen messze, hogy bosztonozó szőke tündérekről ábrándozzunk, hanem, hogy az 1100 méteres Damogled csúcsáról széttekintsünk és gyönyörködhesünk abban a lélekemelő panorámában, mely négy országból felénk táruland.

Állítólag . . .

— Elég öreg, hagyj abba kérlek. Ti öregebb turisták mindig lelkesíteni akartok, nehogy a kapaszkodás fáradságai elriasszanak bennünket, fiatalabbakat, a turistaságtól. Biztosítalak édes öregem, hogy bármily angyalokkal legyen szerencsém ez estén megismerkedni, bármily jól essék is a bosztonozás, holnapután reggel 4 órakor teljesen felszerelve rendelkezésemre állok, hogy a Damogledre felmásszunk. Hanem ha esetleg sikerülne ezen kirándulásra több turistalelket, közöttük egy pár angyalkát is toboroznom?

— Azt már magam sem bánám. Tapasztaltam, hogy a hölgyek sokszor kitartóbb turisták, mint a férfiak.

A t. olvasó kitalálhatja ezen párbeszédéből, hogy a Budapestről Orsovára robogó személyvonatnak ez a két utasa turista, kik Délmagyarország gyöngyének, Herkulesfürdőnek és környékének turisztikai megtekintésére indultak.

— „Mehádia, 1 perc“, hangzik most a kalauz harsány hangja.

Az 1 perc elmúltával továbbrobog a vonat, utasaink pedig kissé csalódva nézegetik a perroron mutatkozó pár szál embert.

— Ennek a világhírű fürdőnek csak ilyen falusi állomása van?

— Magam is csodálkozom rajta, szólt az idősebb turista. Aztán meg most sincs itt senki, sem hordár, sem kocsis, sem szállodai szolga, kik érdeklődnének irántunk.

— De az is különös, hogy ott a kerítésnél csak egy poros, piszkos fiakert látok, mondja az előbbi. Hát azt a sok vendéget hogy szállítják a fürdőbe. De most jut csak eszembe, rajtunk meg néhány zsíros paraszton kívül senki sem szállt le itten. A zsufolt vonatról pedig azt hittem volna, hogy fürdővendégekkel volt megrakva.

— Most már ne tündödjünk ezen, hanem vedd a „rucksakkot“ és menjünk be ezzel a szurtos kocsival a fürdőbe? Hé kocsis! Mennyiért visz a fürdőbe?

a pletyka eredménye!! Egy feldult családi élet, egy iszonyu katasztrófa!

Vajjon magába száll-e annak a kis városnak társadalma, s megszünik-e rágalmazni, pletykálni? Vajjon kizarandokol-e a kettős sírhoz, s ejt-e egy-két könnyűt, a megbánás könnyűjét?!

Talán. Lehet, hogy egy-két hétre szünetelni fog a rágalmazás divatja, talán addig, míg ezt az esetet könnyek között ki nem meritik minden oldalulag, aztán — aztán kiszemelnek maguknak egy újabb áldozatot, megindul ismét a rágalom, gyanusítás, a pletyka.

Leírást ezeket tanulság okáért!

— k.

A nyakszirtmeregvedés.

Irta Dr. Nagy Sándor.

Úgy az újságok hasábjain, mint folyóiratokban mindennap közleményeket olvasunk e betegségről, mely mult évben Amerika egyes városaiban — leginkább Newyorkban járványszerűleg kezdett fellépni, majd ez idén átjött Európába, s Ausztriában szedi leginkább áldozatait. A mult hetek egyikén Budapest főváros egyik kórházában vétetett fel egy fiatal kovácslegény e bajjal, a vidéken pedig Nagy Károlyban volt egy halálos végű megbetegedés.

Olvasó közönségünk tájékoztatására elmondunk egyet mást, ez általában nem új betegségről, mely most közbeszédtárgya, s mely bár könnyű bajnak nem nevezhető, de nem is olyan pusztító hatású, hogy okadatolná azt a nagy megdöbbenést, melyet egy-két elszórtan előforduló eset maga után vont.

E betegségnek helyes neve volta képen „járványos agy és gerincgyárhártyalob“ s nem nyakszirtmeregvedés, mely szó a német „Genickstarre“-nak szó szerinti fordítása s nem fejezi ki e baj mibenlétét, mert a nyak megmerevedése, mint mindjárt látni fogjuk, csak egyik tünete e betegségnek.

Úgy látszik azonban, hogy a helyes hosszú neve miatt közhasználatú lesz a nyakszirtmeregvedés, mely mint mondom, németes is, a fogalmat sem fejezi ki, de rövid s mostanában majdnem mindenütt csak e néven szerepel.

E betegség kétséget kizárólag fer-

tőző természetű s az agy s gerincagyat borító lágy hártya gyulladásában áll.

A 19-ik században lépett fel először még pedig 1805-ben Genfben, meglehetősen súlyos járvány alakjában, s hosszú szünet után 1837-ben Franciaországban, majd bejárta Angol, Német és Olaszországot, Bécsben 1865-ben, hazánkban Kolozsvárott lépett fel 1864 őszén, de csak szórványosan, kisebb járvány alakjában 1865-ben Pesten, nagyobb epídemiát 1875-ben Zemplén-megyében okozott s ez idő óta teljesen sohasem pusztult ki, itt-ott, hol járványszerűleg, hol egyes esetek alakjában jön elő.

A hol fellép, ott előszeretettel keresi fel az egyforma viszonyok között élő embereket, intézeteket, kaszárnyákat s a legalsóbb néposztály túltömött lakásait. Kifejlődésére nagy befolyást gyakorolnak egyes tényezők, ilyen első sorban a kor, úgy annyira, hogy jogosan tekinthetjük a gyermekkor betegségének. A legtöbb járvány 70—80 % százaléka a 10 éven aluli gyermekek között pusztít, sőt voltak járványok, a melyekben kivétel nélkül csak 15 éven aluli gyermekek betegedtek meg.

Természetes, hogy felnőttek sem bírnak mentességgel alula, a mit a lakatanyákban észlelt számos járvány eléggé bizonyít, de 50 éven túl lévők megbetegedése igen ritkán észleltetett.

Nagyon elősegíti továbbá e baj kifejlődését a testi és szellemi túlerőltetés, melynek bizonyító példája volt a Franciaországban uralkodott járvány, hol is feltűnő számban betegedtek meg a katonák között ujoncok, túlerőltető gyaloglások után, kik még e testi munkához szokva nem voltak.

Leginkább hozzájárulnak azonban e betegség kifejlődéséhez a rosszul táplált, rosz, nedves lakásokban túlz úfoltan lakó emberek s kiváltképpen gyermekek, falusi sárkunyhók s öreg sötét, rosszul szellőzött kaszárnyák s kaszárnyaszerű házak lakói.

Úgy látszik, hogy a klimatikus viszonyok is szerepet játszanak a fellépésénél, mert a járványok majdnem kivétel nélkül télen és tavasszal uralkodnak.

— Három forintért, feleli rosz magyar kiejtéssel a román atyafi.

— Micsoda?! Hisz ennyiért Temesvárig utazom a vonattal, szörnyűkődött a kérdező. Mégis csak hallatlan az ilyen zsarolás. Egy szurtos, rozoga alkotmány, ezzel a két nyomorult párával, meg egy vad móccal és 3 forintot mer kérni azért, a kis útért. Már megbántam, hogy lejöttem. Ez az a világhírűnek kürtölt fürdő? Mi várhat bennünket még ott!

A lárma odagyűlte az állomáson lézengő utasok, sőt maga az állomásfőnök is előkerült.

— Ugy láttam, az urak most érkeztek a vonattal és amint hallom, a fürdőbe igyekeznek. Miért nem tetszettek a vonattal odáig menni?

— Hogy, hogy? hüledezett két turistánk, hát ez nem volna Mehádia?

— Mehádiának Mehádia, de nem Herkulesfürdő, felelé az állomásfőnök.

— Hát az nem mindegy?, kérde egyszerűre a két utitárs.

— Bizony nem mintegy. Mert Mehádia egy piszkos falu, Herkulesfürdő pedig ide 3 óra járásra egy fényes fürdőtelep, külön vasuti állomással. És ebből láthatják az urak, hogy ez a kocsis nem is kért oly sokat a fuvarért.

— De kérem, földrajzi tankönyvekkel bizonyítom be, hogy Herkulesfürdő vagy Mekádia egy és ugyanazon föld-

rajzi helynek van feltüntetve. Nem érttem ezt a dolgot.

— Pedig nagyon egyszerű, válaszolta az állomásfőnök. Azok a tankönyvírók sohasem jártak ezen a vidéken és könyveikben továbbterjesztik azt a téves hitet, mintha Mehádia Herkulesfürdő volna. Ha azonban az urak körültekintenek egy kissé itt a faluban, be fogják látni, hogy ez „egy kis tévedés“. Nem első önök, kik erről a kis tévedésről ily kellemetlen tapasztalatok árán győződnek meg.

— Szépen vagyunk, szólalt meg az ifjabb turistatárs. Mihez kezdünk mostan?

— Vagy felülnek erre a kocsira és fizetnek 3 forintot, vagy bevárják a legközelebbi vonatot, mely este fél nyolcra ér ide és azzal tovább mennek Herkulesfürdőre, tanácsolta a főnök.

— Nincs más hátra, mint hogy estig itt maradjunk. Amint a főnök úr szavából kiveszem, ebben a faluban nem igen találunk olyan helyet, hol kényelmesen kinyújtózhatnánk, azért ajánlom, használjuk fel az alkalmat és járjuk be — mint hamisítatlan turisták — Mehádia környékét, hátha találunk valami érdekességet ezen a programmon kívül eső kiránduláson.

— Ez ugyan azt jelenti — mondá a fiatalabbik, — hogy ma sem fürdés, sem kaviár és pisztráng, sem pedig tün-

Nézzük most már, mik a tünetei e betegségnek, milyen a lefolyása, melyek a következményei s milyen a halálózási aránya. Egy pár napi általános roszullét s bágyadság után hideg rázás kíséretében nagy főfájás lép fel; melyhez még kinzóbb nyak és hátfájdalmak járulnak, a nyak és háztizmai megmerevednek, mely merevedés oly fokot érhet el, hogy egy felnőtt embert a fejhátsó ré-zére tett kéznyomasával talpára lehet állítani. E tünetekhez még szédülés, hányás s kisebb nagyobb fokú bőrkiütés is szokott csatlakozni.

A könnyebb esetek egy héttig, a súlyosak 4—6 héttig, sőt tovább is eltarthatnak s utókövetkezményei gyanánt sükettség, vakság s szellemi visszamaradottság szerepelnek. A halálózási arány nagyon változó; voltak járványok 5—10 százalék halálózással, de viszont 75 százalékot lehet felvenni.

E baj határozottan fertőző s mint ilyen elhurcolható, s a tenni való veleszemből első sorban az elkülönítés s az egészségeseknek távoltartása az ilyen betegetől. Az általános egészségügyi viszonyok javítása, túltömött lakások kiürítése, az emberek célszerű higiénikus viszonyok közé helyezése nagyjában azok a tényezők, melyek alkalmazása mellett, e meglehetősen súlyos és kinzó bajnak gátat vehetünk.

HIREK.

A lap kiadóhivatala Handl Józsefné nyomdájában van, miért is mind az előfizetési pénzek, mind a lap megrendelésére s expedálására vonatkozó jelentkezések és felszólamlások, valamint a hirdetések oda intézendők.

Előfizetési ár:

egy teljes évre 8 K.
fél évre 4 K.
negyed évre 2 K.

Május.

Itt vagy ismét kedves kikelet, gyönyörű Május! Persephone visszatért a földre, s merre lép, élet fakad. Megindul a csermely, kinyílnak a mezei virágok,

dér és boszton nem lesznek, dehát te istenített természet! érted meghozom azt az áldozatot, hogy mindezekről ma estére lemondok.

Miként elhatározták, úgy lőn. Turistáink a délutánt Mehádia megismerésére használták fel és mint igazi turisták, tapasztalataikról jegyzetet is készítettek. Amennyiben az olvasót is érdekli, közöljük ezt a jegyzetet egy kis bővítéssel.

* * *

Mehádia már nevének keletkezéséről is érdekes. Valaha római telepek voltak ezen a környéken és emiatt sok tudós római eredetűnek tartotta a nevet. Több-féleképpen keresték latin szavakkal való összefüggését, míg végre az újabb buvárlatok kiderítették, hogy magyar eredetű. Oklevelek bizonyítják, hogy ott feküdt Miháld vára amiből a román „ia“ végződés és szóátalakulás folytán idővel Mehádia lett. Így lett Péterdből Peterda, (Torontál), Sósdból Sósdia (Temes) vagy Kövesdből Gavosdia (Krassó-Szörény). A várat Bárkán várnak is nevezték, düledező romjai a falu mellett emelkedő hegy tetején ma is láthatók. Története a XIII. századba nyúlik vissza.

Állítólag 1273-ban V. István uralkodása alatt épült. A várnak még két roskadozó sarka áll; annyiban volt fontos erődítés, hogy belőle alkalmasan védel-

életre ébrednek hosszú álmokból az aranyos bogárcák, tarka pillangók enyelegnek a bokor alján nevetgélő gyöngyvirággal. Az eresz alján ott csicsereg a fecsképar, puha fészket építve maguknak serényen. Minden, minden örül! Az ember is siet a szabad természet ölébe, legalább egy pillanatra feledni az élet gondjait, mindennapi szürkeségét, s ott az Isten legszebb templomában néma ajakkal, de tuláradt érzélemmel meneszt dicsőítő imát a mindenség hatalmas urához!

Itt vagy ismét kedves Május. Elűzted a zsarnok telet, mely oly soká tartotta bilinesekre verve a természetet. Vajha képe volnál te annak a küzdelemnek, mely hazánk ősi jogaiért folyik, vajha ott is diadalmaskodnék a szabadság verőfényes napja. És diadalmaskodni is fog, mert öröktörvény az, hogy a telet legyőzze a tavasz, a zsarnokságot a mindenható szabadság.

Személyi hír. A magyar államasutak szegedi tüzletvezetője, *Uhlarik N.* április 30-án a vonal megtekintése céljából városunkban időzött.

Áthelyezés. A pénzügyminiszter *Gacsary N.* vámtisztet Pozsonyból Orsovára és *Susmel Pasqual* vámtisztet Orsováról Fiuméba helyezte át.

Ezüst lakodalom. Házasságának 25 éves évfordulóját ülte április 29-én *Menczel Lajos* városunk köztisztviselője álló polgára. Ez alkalommal ismerősei s jó barátai nagy számmal keresték föl az ünneplőt, s fejezték ki jó kívánságaikat. Az Isten éltesse!

A szülők réme. A petroleum finomító telepen föllépett a vörheny. Szenteff gyári munkás családjában 3 gyermek kapta meg, s az egyik áldozatául is esett a ragálynak. E gyermeket, dacára annak, hogy a petroleumgyár Tuffier községhez tartozik, az orsói temetőbe hozták elég nagy asszistentiával. Így aztán nem csodálkozhatunk azon, ha a ragály elterjed. Sőt ugyanabból a házból gyermek is ment az iskolába. Szerencse, hogy a vasuttelepi áll. iskola tanítója *magán uton*

mezhették a szemben levő Bela-Reka szűk völgyét, mely szűk szorulat természetesen útja volt az Alduna felől betörő ellenségnek.

A vár építését egy más vidéken is elterjedt népmonda beszéli el. Eszerint a kőművesek hiába igyekeztek, hogy a várat felépítsék, mert a falak, melyeket nappal emeltek, éjjel rendszeren összedőltek. Ez így tartott mindaddig, míg egy angyal tudtára adta nekik, hogy ha azt a nőt, ki legelőször hozza el a reggelit, befalazzák, akkor a falak állva maradnak. Mindegyik kőműves óva intette nejét, hogy másnap ne hozzák a reggelit, egyedül Manoilo mulasztotta el ezt megtenni. Azt gondolá, Isten meg fogja akadályozni feleségét az eljövételben.

— Másnap reggel Manoilo felesége elkészíti a reggelit férjének; amint azonban elakará neki vinni, kunyhójától nem messze hatalmas kígyót pillantott meg, melynek láttára ijedtében elejté a reggelit.

Visszatért, hogy újat készítsen, de másodízben egy óriás medve állta az útját, a reggelit ismét elejtette. Harmadszor is elkészíté már a reggelit, de ekkor egy farka farkas riasztotta meg, úgy, hogy a reggeli ismét elveszett. Negyedszer már akadály nélkül érte el a várat, hol férje dolgozott. Szerencsétlenségére a kőművesek megfogadván az angyal tanácsát, megfogták őt és be-

értésült a bajról, s a gyermeket az iskolába be nem eresztette. Az egészségügyi hatóságot kérjük, hogy a szigorú óvó intézkedések megtételét elrendelni el ne mulassza.

Országos vásár. Ez alkalommal kedvezett az idő a tavaszi nagyvásárnak. Ennek dacára a vásárosok középszerű számban keresték fel azt. A forgalom sem volt valami különösen élénk, legfeljebb a játékok-bodójánál volt némi elevenség.

Versenyharc a Dunán. A magyar folyam és tengerhajózási r. t. és az osztrák Dunagőzhajózási társaság között, az idei hajózási évszak kezdete óta fenálló versenyharcban, a Magyar Kereskedők Lapja szerint, lényeges fordulat állott be. Ugyanis a két társaság között barátságos megegyezések végett folytak tárgyalások, de a differenciák kiküszöbölésének esélyeit egyelőre nem lehet még megítélni. A jelenben a magánvállalatok is igen kedvezőtlen helyzetben vannak, mert a gabona-szállítások nagy csökkenése folytán a gabona-szállítás tételei ez idő szerint oly alacsony nivón állanak, hogy a hajószállítások csak veszteséggel járhatnak.

A petroleum kartel. A petroleum finomító kartelje egy bizottságot küldött ki a kontingentált gyárak helyzetének szanálására. Ez a bizottság elhatározta, hogy a kartel tervezett felmondásától eláll, mert a helyett szanálására megfelelő javaslatot tenni nem tud, másrészt pedig a kartelt bármily kis többség bármikor felmondhatja. A kartelben levő gyárak különben a petroleum árát ismét leszállították 37-50 k.-ról 34-50 k.-ra oderbergi paritáson.

A tiszta és kevert csokoládé. Az Országos Iparegyesület cukorka és csokoládégyártási szakosztályában az az indítvány tétetett, hogy a valódi, tiszta, hamisítatlan csokoládét az egyéb anyagok hozzáadásával készülő, de ugyancsak csokoládénak nevezett készítménytől megkülönböztessék. A tiszta csokoládé, amely tudvalevően kakaóbabból, kakaóvajból és cukorból áll, természet-

szertől sokkal drágább, mint a hamisított csokoládé, amelyet kakaóhéj, liszt, stb. hozzáadásával készítenek és így aránytalanul olcsóbban árúsíthatnak. Ezzel szemben kívánatos, hogy az ilyen nem valódi készítményen kötelezőleg rajta legyen a megjelölés, amely a valódi csokoládétől megkülönbözteti. Tény ugyan, hogy az így készített olcsóbb árúnak sinésenek az egészségre ártalmas alkotórészei, mert a kakaóhéj nem direkt mérgező anyag, de viszont nincs is táp-ereje és bizonyos tekintetben ártalmas az által, hogy meg nem emészthető és így a gyomor működését zavarja. Indokolt tehát az a kívánság, hogy a tiszta és nem tiszta csokoládé között megfelelő különbség tétessék.

Égő gyermek. Ápr. 28-án este 1/2 8 órakor Bekstein helybeli kaviárkereskedő fiacskája az utcán haladva magát meggyújtotta, s ruhája csakhamar lángokba borult. A gyermek sikoltására oda sietett *Menczel Lajos*, s még idejében szerencsésen eloltotta a gyermek égő ruháját. Ha a segély pár perccel később érkezik, a gyermek súlyosan összeég, míg így csupán a bőre pörkölődött meg kevésbé.

Versenyfutás a léghajóval. Május 1-én Orsován történt, hogy a jókedvű fiatalság egy léghajót bocsajtott föl, örömeire a szép napnak. Egy még jobb kedvű polgár azonban megsajnálta a Gracka völgye felé szálló gömböt, s elhatározta, hogy leszállása után visszahozza. „Jó lesz az máskorra is” — gondolta magában. Elhatározását tett követé, s megkezdődött a verseny, föl a hegyen, le a völgyön, vad csapáson, vízimláson s a vállalkozó győzelmével végződött, verítékezve hozván vissza a léghajót; mely így kárba nem veszett ugyan, de egy pár cipő a versenyfutásban tönkre ment. Se baj, polgártársunk nem esik ezen kétségbe, szakjába annak elkészítése.

Visszaélés a marhasóval. Meglehető visszaélésről ad hírt újabban a Magyar Kereskedők Lapja, amelyet különösen a határszéli vármegyék szegény sorsú népe követ el. Egy pénzügyőri szemlész szolgálatteljesítés közben a sóárusok csekély forgalmát látva, ennek oka felől tudakozódott, mire azt a meglehető felvilágosítást kapta, hogy a legalsóbb népréteg a marhasót emberi fogyasztásra használja fel és ez okozza a konyhasó forgalmában a visszaesést. Midőn — mondja a pénzügyőri szemlész — kétséget fejeztem ki és a nép között to-

A könnyen megmászható Bárkán hegyről gyönyörű kilátás nyílik a Strazuc hegy meredek lejtőjére, a Bela-Reka, meg ennek mellékpatákja, a Sverdin völgyére. Nem lenne teljes e kis tájrész, ha megelégednének az ottani vízesésről. A Sverdin völgyében, rendkívül érdekes úton, sokszor a szeszélyes folyású víz fölé fektetett keskeny pallókon áthaladva, mintegy egy órai gyaloglás után gyönyörű vízesés tárul szemünk elé. A függőleges hegyszakadékból meglehető magasságból szakad le a zúgó víztömeg. A lerohanó víz nagy medencét vágott magának a kemény sziklába, melyről visszapattanva, egy része, mint finom permete, felhőszerűleg lebeg a nagy rezervoár felett. A panorámát még fenségesebbé teszi, hogy a vízesés fölött függőleges sziklafal emelkedik s úgy tűnik fel a szemlélő előtt, mintha a víz a hegy belsejéből egy nyíláson szabadulna ki.

* * *

Este 10 órakor két turistánk már nyújtózkodik a herkulesfürdői Rezsó-udvar egyik szobájának ruganyos ágyaiban.

— Nem is nagyon bánom, hogy annak a kis tévedésnek áldozatai voltunk, szólalt meg a régibb turista.

— Én sem — válaszolá társa — de most már igazán nyugodhatnék. Jó éjszakát!

falazták. Hiába kérlelte őket: Hogyan tudjátok megtenni, hogy az arját elválasztjátok kis csecsemőjétől, ki most odahaza magában sirdogál? A kőművesek hajthatatlanok maradtak és elvégezték szörnyű munkájukat.

— Manoilo hazament, a gyermeket egy bükkfára emelte és azt mondá: Az eső téged fűrésztzeni, a szél ringatni, a hó betakarni fog.

— A kőművesek most már sikerrel folytatták munkájukat, s e fölötti örömlükben kalapácsaikat felhajgálták. A visszahulló kalapácsok nyolc kőművesnek fejt bezták, ezek meg is haltak. Csak Manoilonak nem lett semmi baja.

A hiteles történelem 1323-ban említi Miháld várát. Nagyon viszontagságos volt azontul a sorsa úgy a várnak, mint az alatta épült helységnek. Legnagyobb jelentőségre a török háborúk idejében tett szert. A negyvennyolcas küzdelemben szomorú szerep jutott számára, itt hangzott el az utolsó ágyuszó levert szabadságharcunkban. Az 1849. augusztus 13-iki világi fegyverletétel után nagyjaink csapataikkal ezen az útvonalon siettek elérni Orsovát, hogy onnan Törökországba menekülhessenek. A menekülőket Fockner ezredes fedezte, aki az osztrák sereget Mehádiánál addig tartotta vissza, míg a menekülők biztonságba jutottak. Augusztus 23. és 24-e között éjjel dördült el az utolsó ágyú, s azután Fockner is elhagyta a házat.

vább kérdezősködtem, arra a még meglepetőbb meggyőződésre jutottam, hogy az emberek tudatával bírnak annak, hogy a marhasóban levő denaturálószer az emberi szervezetre és egészségre nem ártalmas, mert ha ártalmas volna, akkor az állam az állatok etetésére sem hozná azt forgalomba, vagyis, ha az állatoknak jó, az embereknek legalább is nem árt. Az ize pedig olyan, amitől nem mindenki undorodik, pláne, ha tekintetbe vesszük, hogy marhasó majdnem minden községben kapható és az emberi élvezetre szánt só egy kilogrammjának árából 2 klg. marhasó szerezhető be. Ez a visszaélés mindenesetre törvénybe ütköző, de igen nagy nehézségekkel járna annak kiderítése, hogy ki követte el és teljes meggátolása egyáltalán lehetetlen.

A magyar ipar fejlődése. Nem rohamos gyorsasággal, ugyan, de okszerű fejlődéssel mégis előrehalad a magyar ipar fellendítése, mert mind a *Magyar Kereskedők Lapja* jelenti, újabban ismét több ipari vállalat létesült Magyarországon. Így Kaposvárott a Juta és kenderipar rt., mely Erzsébetfalván már hasonló gyárat épít, még ez évben új juta- és kendergyárat épített.

Szamosujváron Klier Ignác bécsi hentesárúgyáros szalámi és füstölthúsárúgyárat, Zsolnán egy alakulóban levő részvénytársaság, élén Bulla György árva-megyei alispánnal és Murin Antal nemesztói gyógyszerésszel cellulose gyárat, ugyanelek Zsolnán Zelinka N. fia gyárosok fadonga-gyárat és Szegszárdon Reile István vállalkozó élesztőgyárat létesít. Nagyszombatban a Franek Henrik fia pótkávé gyáros cég fiókgyártelepet létesített.

A víz, mint a gyomor- és bélbetegségek óvszere. Mindenki tudja, hogy a Karlsbadban és Marienbadban gyógyulást kereső gyomorbetegnek legnagyobb kontingensét magyarok alkotják. Ennek oka pedig az, hogy a magyar konyha igen izletes, de meglehetősen

nehezen emészthető táplálékokkal látja el fogyasztóit, továbbá az, hogy a magyar ember az étkezés után boritalhoz van szokva. A bor pedig a zsíros ételek emésztését gátolja.

A táplálkozásnak ezen betegségekre vezető hátrányait az ivóvíz van hivatva kiköszörölni. Erre azonban a víznek tisztának, jónak és olyannak kell lennie, hogy a táplálékot az emésztéshez kellően előkészítse.

Közismert dolog, hogy e célra a mohai Ágnesforrás a legelső sorban felel meg, mert nem csak kitűnő oldószere a tápanyagoknak, hanem alkalikus víz lévén, tiszta is, a gyomrot az emésztő nedvek elválasztására alkalmasan izgatja s kellemes ízű borítai. Háztartások nagy üvegekben a mohai Ágnesvizet különösen olcsón szerezhetik be.

HANDL JÓZSEF

ORSOVA

KÖNYVNYOMDÁJA, PAPIR-, IRÓ- ÉS RAJZ- SZER KERESKEDÉSE

* * AJÁNlja * *
MINDENNEMŰ NYOM-
TATVÁNYAIT ÉS TAN-
SZER
= FELSZERELÉSEIT. =

Az „Orsovai Hírlap“-ban közölt hirdetések a legjutányosabban számíthatnak.

Alapított 1883-ban.

Magyar-Franczia Cognac-gyár

R. Marty és Társai

R.-T.

Marty-Cognac

VILÁGOS.

Gyógyhatású tiszta borparlat.

== Mindenütt kapható! ==

Védjegy: A világi vártom.

Védjegy: A világi vártom.

Nincs többé iszákosság.

A csodát okozó Cozapor-ból egy próbára valót ingyen küldünk.

Kávéba, theába, ételbe és italba elegyíthető, s beadható anélkül hogy az illető észrevenné.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden beszéde a mértékletességről, mert ez azon hatást idézi elő, hogy az iszákosnak a szeszital visszatartóvá kezd válni. A COZAPOR esendesen és biztosan hat, a feleség, nővér avagy leány beadhatja az iszákosnak anélkül, hogy ez észrevenné a javulás okát.

COZA ezer és ezer családot kibékített, s a szegénytől, becstelenségtől ezer és ezer férfit megmentett, akik azután ismét erőtlen polgárokká, tevékeny kenyérkeresők lettek. Számos fiatal embert a boldogsághoz vezető jó útra térített, és sok ember életét több évvel megnyújtotta.

Azon intézet, mely a valódi Cozaport bírja, azoknak, akik ezt kívánják, ingyen küld próbát. A szer ártalmatlan voltáért kezeskedünk.

INGYEN PRÓBA.

147 szám.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje még ma az intézetnek.
A levelek 20 f-es bélyeggel látandók el.

COZA INSTITUT

(Dept. 147),

62, Chancery Lane,
London W.C. (Anglia).

MITIGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz-erre a legbiztosabb óvszer. Elsősorban a mohai

ÁGNES-forrás

mint természetes szénsavdús ásványvíz, fültétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénadtartalmánál fogva nemesak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyítóanyagok miatt a legkülönfélébb gyomor-, légző- és húgyszervi betegségeknek. Azért tehát

Használjuk a mohai Ágnesforrást, ha gyomor-, bél- és légzőhuroctól szabadulni akarunk.
Dr. Kéty.

Használjuk a mohai Ágnesforrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai Ágnesforrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
Dr. Kövér.

Használjuk a mohai Ágnesforrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.
Dr. Glass.

Háztartások számára másféltérsnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénással telített vízzel, sőt a szódavízzel is olcsóbban adja, hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borvíz.

Kedvelt borvíz.

Kapható minden fűszerüzletben és elsősorú vendéglőben.

Főraktár: SCHEINBERGER MÓR úrnál, ugyan itt ingyen kapható az Ágnes-forrás díszes kivetül ismertető füzet.